

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Nabi Avcı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla dilerim.

Zeynep Altıok
İzmir Milletvekili

Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Necat Birecik'in, 15 Temmuz darbe girişimini işaret ederek "milli, manevi duyguları pekiştirmek için hümanist vatan milliyetçisi sanatçılar olarak vatan bütünlüğüne, birliğine katkıda bulunmak amacıyla sadece yerli oyunlarla sahnelerimizi açıyoruz" gerekçesiyle bu yıl sadece "yerli oyunlar" sergileneceğine yönelik açıklaması yazılı ve görsel basında yer almıştır. Daha sonra Devlet Tiyatroları resmi sitesinde yalnızca ilk turda yerli oyunlarla perdelerin açılacağı, sonrasında yabancı oyunlara da yer verileceği duyurulmuştur.

Ancak, "15 Temmuz darbe girişimi halkımızın demokrasi tercihini açıkça ortaya koymuştur. Takdir edilir ki demokrasi, yerli ve milli kalıplara sığmayacak kadar evrensel bir değerdir. Demokrasimize sahip çıkmak adına "sadece yerli oyunlarla sahnelerimizi açıyoruz" sözleri, sanatın güncel siyasetin üstündeki konumuna aykırılık teşkil etmekte, hedefi olan duyarlı insana giden yolu adeta tıkamaktadır. Sanat siyasetten bağımsızdır.

Bu çerçevede;

1- Bu uygulama ile sanatın evrenselliğini hiçe sayan sanata siyaset karıştıran bu açıklama Birecik'in kendi inisiyatifi midir? Yoksa siyasi iradenin bir talimatını mı yerine getirmektedir?

2- Devlet Tiyatroları yasası gereğince, her sezon oynanan yerli oyunların yabancı oyunlara göre ağırlıklı bir yer tutması görevi ortadadır. Yasa maddeleri ise açıktır:

a) Türk oyun sanatının yurt içinde gelişmesi, ilerlemesi ve yurt dışında yayılmasını sağlamak, duyurmak ve tanıtmak

b) Türk halkının dil ve kültürünü, yurt ve güzellik sevgisini, toplumun genel eğitim çizgisini yükseltmek

c) Türk halkının kültürünü destekleyerek temel değerler üzerinden doğru yargılara varmasını sağlamak

d) Yerli yazarların yetiştirilmesine yardımcı olmak, Türk yazarlarının eserlerinin yabancı ülkelerde tanıtılmasını sağlamak

e) Dünya klasiklerini, tiyatro sanatındaki yenilikleri tanıtmak

f) Yabancı sanat adamlarıyla işbirliği yaparak, ülkemiz ve diğer ülkeler arasındaki kültürel işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktır.

Yasa maddesi ortadayken, daha önce de Devlet Tiyatroları perdelerini ilk turda yerli oyunlarla açmışken Devlet Tiyatroları Genel Müdür Vekilinin yaptığı manipülasyon neyin nesidir? Yoksa Genel Müdür Vekili kurumun yasasını bilmemekte midir? Kurumun yasasını bilmeyen, farkında olmayan bir genel müdür vekilinin tiyatro sanatının gerektirdiği liyakatten yoksun olduğu ne zaman fark edilecektir?

3- Tiyatro yöneticiliği için gerekli yetkinliğin ölçütü formasyon ve performansı belirsizlikle dolu Birecik'in açıklamasında yabancı oyunların tümüyle yok sayılması algısının yaratılmak istendiği görülmektedir. Bunun gerekçesi nedir?

4- "Vatan bütünlüğüne katkı için yerli oyunlarla sahnelerimizi açıyoruz" denmektedir. Birlik beraberlik ve vatan bütünlüğü yabancı bir oyunla neden anlatılamaz? Örneğin Shakespeare'in yazdığı Hamlet oyunu izleyicisine vatanın birliğini ve bütünlüğünü tehdit etmeye, vatani yıkmaya mı çağırır? Yoksa iktidardaki çatışmanın vatani zaten yıkacağını mı gösterir?

5- "Kaba siyaset rutubet gibidir sanatı çürütür, işimiz incelikli sanatçı bilinciyle estetik üretmek. Bu nedenle devlet tiyatroları, kaba siyasetten uzak incelikli sanatçı sorumluluğuyla halkıyla bütünleşerek çalışmaya devam edecek." cümlesi yabancı oyunları ayırt etmeksizin kaba siyaset ile bağdaştırarak yok saymakta ve kaba bir siyasi anlayışla sanata müdahale etmektedir. "İncelikli sanatçı" tespiti için belirlenmiş kriterler var mıdır? Bu kriterler hangi otorite tarafından saptanmaktadır?

6- "Hümanist vatan milliyetçisi" tanımı ne demektir? Bir Devlet Tiyatrosu Müdür Vekili'nin sosyolojiyle bağdaşmayan, uzaktan yakından ilgisi olmayan açıklamalar yapması nasıl açıklanabilir? Benzer bir açıklama örneğin İngiltere'de yapılırsa Kültür Bakanı'nın tepkisi sizce hangi yönde olurdu?